

Examenul de bacalaureat național 2021
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

Simulare

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. TÉTEL

(30 punct)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt! A megadott kérdésekből, feladatokból kiindulva értelmezze a verset körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben!

Kosztolányi Dezső: *Tavaszelő*

*Maradj, maradj, bús téli alkony,
ne vond még vissza sugarad!
Ha lábadozva elsötétülsz,
szerelmes szívem megszakad.*

*Mind búsán elmerengve
járunk, szívünk sok emléktől
nehéz; ami szemünkbe forr s cikázik,
a sejtelem ködébe vész.*

*A lég oly enyhe, oly fuvalmas,
a nap vígan bukik elő,
tavaszruhában andalog már
az álmodó járó-kelő.*

*A jég ropog, s alóla zúgva
ezüst kacajjal jő a víz,
tavasz lesz, úgy mint régen egykor,
s e szó a múlt honába visz.*

*A síma, langyos fuvalomra
kinyílnak az ablakok,
a halk, búcsúzó sárga fényben
sok régi utca s ház ragyog.*

*Szemünk meredt, a múltba réved,
ragyog a kék-sugáros ég,
a sárga hóvízen lebegve
szétpattan egy-egy bűborék.*

*Száz édes emlék ébred újra:
a drága múlt, az ifjuság,
gyermekszerelmünk, szűzi álmunk,
a lázas és dicső tusák.*

*A szél fú s érzi méla lelkünk,
a kikelet fuvalma az...
És nézzük összetett kezekkel,
hogyan érkezik meg a tavasz.*

1906

Forrás: Kosztolányi Dezső összes versei, I-II., Unikornis Könyv- és Lapkiadó Kft., Budapest, 1994., 103

- Milyen jelképes jelentések társíthatók a címhez? 5 pont
- Milyen vers- és beszédhelyzetben szólal meg a lírai én? 5 pont
- Milyen szerepe van a természeti képeknek a költeményben? 5 pont
- Milyen a vers hangneme? Fejtse ki választát! 5 pont

A költemény értelmezésének módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a kérdések/feladatok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszoljon a kérdésekre!

Susotázs. Tóth Barnabás kisfilmje magyarórán

„Valami ilyesmit írtak körül annak idején azzal a szóval, hogy katarzis” – írta 2018 áprilisában Tóth Barnabás új kisfilmjének premierje után az **Index**. A 2017-ben Flört munkacímével leforgatott, végül Susotázs címmel bemutatott tizenhat perces alkotás 2018-ban számos nemzetközi fesztiválon szerepelt eredményesen (erről a **Film.hu** 2018. augusztusi beszámolója mellett érdemes végigböngészni a film hivatalos **közösségi oldalának** bejegyzéseit), decemberben pedig az Oscar-díjra esélyes rövidfilmek közé is beválogatták. (Az amerikai

filmakadémia január 22-én hozza nyilvánosságra, hogy a **tíz** **listáról** melyik öt film lesz hivatalosan Oscar-jelölt.) Az alkotók jóvoltából a film 2019. január 7-től a **Vimeo** videómegosztó honlapon egy héten át érhető el – ugyanitt látható a rendező legnépszerűbb kisfilmje, az **Újratervezés** is –, ezt követően pedig várhatóan a Duna Televízió is műsorára tűzi. A kisfilm tanórai bemutatását nem elsősorban a nemzetközi sikerek indokolják. Az irányított filmnézés során hasonló megfigyelési, elemzési szempontokat adhat a pedagógus, mint az irodalmi művek értelmezésekor.

A Médiapedagógia című honlap egy 2016-os **bejegyzése** nem véletlenül hasonlítja az irányított filmnézést az irodalomórakon megismert szakaszos olvasáshoz. „Fontos – írja még a bejegyzés szerzője –, hogy a gyerekek (és a felnőttek is) értsék, a filmnézés nem pihenés, vagy szabad tevékenység, engedélyezett lógás. Ezért érdemes (akár csoportos) megfigyelési szempontokat is kiosztani kevésbé rutinos filmnézők esetében.” A Susotázs elsősorban a [...] 15-18 éveseknek ajánlható. A megtekintés előtt érdemes megvizsgálni a film címét: milyen hangzású, milyen eredetű lehet? [...] A rendező egyébként a **Szeretlek, Magyarország**-nak adott interjújában magyarázatot ad a címválasztásra, a pontos definíciót pedig a Magyar Fordítók és Tolmácsok Egyesületének (**MFTE**) honlapján is megtalálhatjuk. A film elején (00:04) ugyancsak feltűnik néhány másodpercre a susotázs definíciója (az MFTE honlapján is olvasható szöveg angol fordítása), és ugyanez jelenik meg a végén is (14:57) nagyobb betűméretben, kiemelt helyen: közvetlenül a stáblista előtt. A kisfilm **plakátjának** grafikája szintén hangsúlyozza az értelmezés fontosságát: a cím mellett – akár egy szótári címszó után – a szó fonetikus átírása olvasható. Maga a film tehát az, gondolhatjuk (joggal), amely magyarázatot ad majd a jelentésre.

A kisfilm hivatalos **közösségi oldalán** a kritikák, értékelések hivatkozása mellett többek között a Susotázs **workfilmje** is megtekinthető. Tóth Barnabás filmjei közül a Van egy határ című kisfilmet is olvasóink figyelmébe ajánljuk, utóbbiról a film hivatalos **közösségi oldalán**, a **Filmvilág** 2018/3. számában megjelent – a Médiatanács **blogján** is olvasható – interjúból tájékozódhatnak, a teljes filmet pedig a **Vimeo** videómegosztó honlapon tekinthetik meg.

(<https://magyartanarok.wordpress.com>)

1. Állapítsa meg az alábbi kijelentések igazságtartalmát a szöveg alapján! Jelölje a mondatokat I (igaz) vagy H (hamis) betűjellel!
 - a. A Susotázs című filmet *Flört* munkacímmel forgatták le.
 - b. A Médiapedagógia című honlap még a film forgatása előtt hívja fel a figyelmet az irányított filmnézés előnyeire irodalomórán.
 - c. Tóth Barnabás mindhárom filmjét folyamatosan megtekinthetjük a Vimeo videómegosztó honlapon.
 - d. A rendező egy interjúból ad magyarázatot a címválasztásra.
 - e. A Susotázsnak saját közösségi oldala van. 5 pont
 2. Milyen nemzetközi sikereket ért el a film? 5 pont
 3. Melyik stílusréteg sajátosságait ismeri fel a szövegben? Indokolja válaszát! 5 pont
 4. Mutassa be 10–15 mondatban kedvenc filmjét! 10 pont
- Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás. 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

III. TÉTEL

(30 pont)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben **Házasságtörténetek a regényben** címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű (**Jókai Mór: Az arany ember, Móricz Zsigmond: Sárarany, Kosztolányi Dezső: Édes Anna, vagy más olvasott mű**) alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve az alábbi feladatsorban javasolt értelmezési szempontokat, de kiegészítheti ezeket más szempontokkal is!

- a. a regény műfajának jellemzői a választott műben 5 pont
- b. a házasság témájának megjelenítése a regényben 5 pont
- c. a szereplők közti kapcsolatok bemutatása 5 pont
- d. értékrendek ütközése a műben 5 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.